

ΕΝΤΑΣΣΟΝΤΑΣ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ: ΑΠΟ-ΑΠΟΙΚΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΣΤΟΧΟΣ

Αναστοχασμός για το αν είναι ή όχι δυνατή η προώθηση των αποικιοκρατικών αγώνων στα Πανεπιστήμια.

ΒΗΜΑ 1

Διαβάστε το άρθρο [Black Studies, Black Struggles](#) του Robin D. G. Kelley (στα αγγλικά). Απαντήστε στις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Ο συγγραφέας υποστηρίζει: «Σίγουρα τα πανεπιστήμια μπορούν, και όλο και περισσότερο θα ενσωματώσουν τη διαφορετικότητα, γίνοντας οριακά πιο φιλόξενα για τους μαύρους φοιτητές, αλλά ως ιδρύματα δεν θα είναι ποτέ μηχανές κοινωνικού μετασχηματισμού». Ποια είναι η διαφορά μεταξύ των προσπαθειών να καταστούν τα πανεπιστήμια πιο ανοικτά στη διαφορετικότητα και των αγώνων για κοινωνικό μετασχηματισμό στην εκπαίδευση;
- Μπορείτε να σκεφτείτε αναλογίες και παρόμοιες εντάσεις σε άλλους τομείς της κοινωνίας;
- Γιατί ο συγγραφέας αναφέρεται στην έννοια του Ρόντνεϋ για τον «αντισυμβατικό διανοούμενο» (guerrilla intellectual) και πώς σχετίζεται με την έννοια των «υπόγειων κοινών» (undercommons) των Harney και Moten;
- Τι εννοεί ο συγγραφέας υποστηρίζοντας ότι «Το προσωπικό δεν είναι πάντα πολιτικό»;
- Ο συγγραφέας συζητά το τραύμα και τη θεραπεία. Ποια είναι τα βασικά προβλήματα που εντοπίζονται σε αυτές τις έννοιες και ποιες λύσεις προτείνονται;

ΒΗΜΑ 2

Βρείτε τις δηλώσεις και τις πολιτικές του πανεπιστημίου σας για την «Ισότητα και Διαφορετικότητα» (αναζητήστε τις στην ιστοσελίδα του πανεπιστημίου) και —εάν υπάρχουν (-Σ.τ.Μ)— δημιουργήστε ένα χάρτη που απεικονίζει τις λέξεις-κλειδιά που εμφανίζονται σε αυτά τα έγγραφα ακολουθώντας τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Ποιοί είναι οι βασικοί στόχοι που εκφράζονται σε αυτά τα έγγραφα;
- Ποιά μέτρα λαμβάνονται για την επίτευξη αυτών των στόχων;
- Σε ποιο βαθμό διαμορφώνονται αυτές οι πολιτικές γύρω από έννοιες της διαφοροποίησης και της ένταξης;
- Ποιές εικόνες, εάν υπάρχουν, χρησιμοποιούνται για την προώθηση αυτών των έργων και ποια μηνύματα μεταδίδουν;
- Συζητήστε τον απεικονιστικό χάρτη που έχετε δημιουργήσει σε σχέση με τις ερωτήσεις που προτείνονται στο Βήμα 1.

ΒΗΜΑ 3

Ερευνήστε σχετικές δραστηριότητες και έργα που συμβαίνουν στην περιοχή σας ή στο Πανεπιστήμιο σας και διαβάστε το «μανιφέστο» τους.

- Ποια είναι τα βασικά προβλήματα που συζητήθηκαν και ποιες λύσεις προτείνονται;
- Ποι@ συμμετέχει σε αυτά τα έργα και ποιών οι φωνές ακούγονται;
- Είναι οι προτεραιότητές τους προσανατολισμένες στην έννοια της διαφορετικότητας και της ένταξη, ή κάτι άλλο αναδύεται;
- Σε ποιο βαθμό τα λόγια και οι πρακτικές τους ταιριάζουν με, ή έρχονται σε, σύγκρουση με αυτά που επισημάνετε στον παραπάνω απεικονιστικό χάρτη;

ΒΗΜΑ 4

Έχοντας κατά νου όλα όσα έχετε συζητήσει στα προηγούμενα βήματα, συντάξτε το δικό σας μανιφέστο για μια απο-αποικιακή εκπαίδευση, επισημαίνοντας 5 προβλήματα και 5 απαιτήσεις.

ΒΗΜΑ 5

Συζητήστε αν πιστεύετε ότι αυτές οι αλλαγές θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν εντός του ιδρύματος που κάνετε τις σπουδές σας.

- Εάν ναι, ποια βήματα και ποια εμπόδια οραματίζεστε;
- Εάν όχι, ποιες εναλλακτικές υποδομές μπορείτε να φανταστείτε;

ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΤΗΣ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΣΤΟΧΟΣ

Αναστοχασμός για το πώς οι κυρίαρχες κατασκευές της γνώσης περιορίζουν τις προοπτικές και τα φαντασιακά μας, ενώ διαιωνίζουν τις καταπιεστικές φυλετικές δομές.

ΒΗΜΑ 1

Παρακολουθήστε [την ομιλία](#) της φεμινίστριας συγγραφέα [Chimamanda Ngozi Adichie](#) και απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις.

- Η Chimamanda Ngozi Adichie αναφέρεται σε «μεμονωμένες ιστορίες» που επηρέασαν τη φαντασία της, καθώς και τις «μεμονωμένες ιστορίες» που οι άλλοι πίστευαν για αυτήν. Μπορείτε να αναφέρετε αυτές τις ιστορίες;
- Μέσα από τη δική σας εμπειρία, ποιες είναι οι «μοναδικές ιστορίες» με τις οποίες μεγαλώσατε και πότε συνειδητοποιήσατε την πολυπλοκότητά τους;
- Πώς αυτή η συνειδητοποίηση άλλαξε τη σχέση σας στον εαυτό σας, τους ανθρώπους γύρω σας αλλά και τον κόσμο που ζείτε;
- Στην ομιλία της, η Chimamanda Ngozi Adichie λέει ότι «είναι αδύνατο να μιλάμε για την ενιαία ιστορία χωρίς να μιλάμε για εξουσία». Τι σχέσεις εξουσίας αποκαλύπτει αυτή η δήλωση;
- Αργότερα, αναφέρει ότι «οι ιστορίες έχουν χρησιμοποιηθεί για την απόρριψη, αλλά μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την ενδυνάμωση. Οι ιστορίες μπορούν να σπάσουν την αξιοπρέπεια των ανθρώπων, αλλά οι ιστορίες μπορούν επίσης να επισκευάσουν αυτήν την σπασμένη αξιοπρέπεια». Πώς, σύμφωνα με την συγγραφέα, μπορούν να ειπωθούν εναλλακτικές ιστορίες; Κατά την άποψή σας, θα μπορούσαν αυτές οι «μεμονωμένες ιστορίες» να αποσυναρμολογηθούν μόνο με την προσθήκη και τη συμπερίληψη νέων στοιχείων ή χρειάζεται ριζική αλλαγή στην κατανόηση της κατάστασης;

ΒΗΜΑ 2

Σκεπτόμενοι το θέμα που μελετάτε, μπορείτε να αναφέρετε τουλάχιστον 3 «μεμονωμένες ιστορίες» που αναφέρονται στο πρόγραμμα σπουδών σας;

- Πώς κατασκευάζονται αυτές οι ιστορίες;
- Ποι@ λέει αυτές τις ιστορίες;
- Ποιες είναι οι μορφές εξουσίας και κυριαρχίας που αναπαράγονται σε αυτές τις ιστορίες;
- Ποιες φωνές σιωπούν και ποιες ιστορίες σβήνονται σε αυτές τις μεμονωμένες ιστορίες;

Γράψτε ένα κείμενο 500 λέξεων που συνοψίζει τις παραπάνω σκέψεις και μετά μια άλλο ένα κείμενο των 500 λέξεων για το «πώς θα μπορούσαν να ειπωθούν» πολλές ιστορίες σε σχέση με το θέμα των σπουδών σας.

ΒΗΜΑ 3

Παρακολουθήστε αυτήν τη [συνέντευξη της Saidiya Hartman](#) και αν έχετε πρόσβαση, διαβάστε ένα κεφάλαιο της επιλογής σας από ένα βιβλίο της. Εάν δεν έχετε πρόσβαση στα βιβλία της, διαβάστε [αυτή τη συνέντευξη](#).

Στη δουλειά της, η Hartman, εντοπίζει τις «Μαύρες γενεαλογίες» και τοποθετεί την έννοια αυτή στο κέντρο της έρευνας της σχετικά με τη φυλή και τις φυλετικές κατηγορίες. Η Hartman ορίζει τη μεθοδολογία της ως «κριτική κρίση»: «μια αδύναμη γραφή που προσπαθεί να πει αυτό που αντιστέκεται στο να λέγεται».

- Πώς αυτή η μεθοδολογία επιτρέπει την αλλαγή του βλέμματός μας σε ιστορικά γεγονότα και διαδικασίες;
- Ποιες φωνές, σώματα και ζωές έρχονται στο προσκήνιο και σε ποιο βαθμό αποσυναρμολογούν μια εξωτικοποίηση του «μαύρου»;
- Σε ποιο βαθμό αυτή η έρευνα μπορεί να συμβάλει σε αντιρατσιστικούς αγώνες με φόντο τη συνεχιζόμενη φυλετική και αποικιακή βία;
- Με ποιους τρόπους διαφέρει από την έρευνα που στοχεύει στην «ένταξη της διαφορετικότητας»;

ΒΗΜΑ 4

Κοιτάξτε τη συλλογή φωτογραφιών από την [κολεκτίβα Electric Marronage](#) και στη συνέχεια ακούστε το podcast [Abolition: A Black Feminist Method](#) με την [Savannah Shange](#). Στην περιγραφή της Συλλογής Φωτογραφιών, οι συγγραφείς υποστηρίζουν: «Οι Μαύροι επαναστάτες σε αυτές τις φωτογραφίες αμφισβητούν την έννοια της ιδιωτικής ιδιοκτησίας και αρνούνται έντονα την κληρονομιά των Μαύρων σωμάτων ως σκλάβων. Πέρα από την πραγματική «ληηλασία» ιδιοκτησίας, ουσιαστικά «παίρνουν πίσω το δικαίωμά τους να θρηνούν για τους νεκρούς τους με τους δικούς τους τρόπους, παίρνουν πίσω τις φωνές τους σε έναν κόσμο που στοχεύει να τους κάνει να σιγήσουν για πάντα,· παίρνουν πίσω τα σώματά τους σε μια χώρα που τους υποτιμά ως ιδιοκτησία».

- Τι σημαίνει να «πάρεις πίσω», «να ληηλατήσεις», «να κλέψεις» σε αυτό το πλαίσιο και τι σας λέει η συλλογή φωτογραφιών για τις εξεγέρσεις των Black Lives Matter (BLM) στην Αμερική; Πώς πλαισιώθηκαν αυτές οι εξεγέρσεις σε γενικές συζητήσεις και ποια εναλλακτική αντίληψη κινητοποιεί αυτή η συλλογή φωτογραφιών;
- Στο podcast, η Savannah Shange επεξεργάζεται περαιτέρω την πρακτική της «κλοπής». Γράψτε 2 βασικά αποσπάσματα από τη συζήτηση του podcast, συνοψίστε το βασικό επιχείρημά της και σκεφτείτε πώς αυτό μπορεί ή δεν μπορεί να σχετίζεται με το δικό σας πλαίσιο και με τους εκπαιδευτικούς χώρους και πρακτικές που έχετε συναντήσει στη μέχρι τώρα εμπειρία σας.

ΒΗΜΑ 4

Δημιουργία εναλλακτικών αφηγήσεων.

- Σε μια μικρή ομάδα, δημιουργήστε ένα φυλλάδιο / περιοδικό / κολάζ για να απεικονίσετε μια εναλλακτική αφήγηση για το πρόγραμμα σπουδών σας και για να εκφράσετε τη βιωματική εμπειρία σας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση συνολικά.
- Πώς θα φανταζόσασταν το πρόγραμμα σπουδών σας διαφορετικά; Πώς θα αναδιατυπώσετε τα βασικά μαθησιακά αποτελέσματα, το υλικό μελέτης και τις δραστηριότητες στην τάξη;
- Βιωματικές εμπειρίες: Ποιες εικόνες / φωτογραφίες σας βοηθούν να εκφράσετε τη δική σας εμπειρία στην τάξη και στο μάθημά σας; Ποιες εναλλακτικές εικόνες θα φανταζόσασταν;
- Προσθέστε οτιδήποτε προέκυψε από τις συζητήσεις σας και το οποίο θεωρείται σχετικό!

Θα θέλαμε πολύ να λάβουμε την εναλλακτική αφήγησή σας!

ΑΣΚΗΣΗ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΓΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΣΤΟΧΟΣ

Κατανόηση της αποικιακής κληρονομιάς του Πανεπιστημίου και άντληση έμπνευσης από υπάρχοντες απο-αποικιακούς αγώνες.

ΒΗΜΑ 1

Το Rhodes Must Fall ήταν ένα αντι-αποικιακό κίνημα διαμαρτυρίας στο Πανεπιστήμιο του Κέιπ Τάουν της Νότιας Αφρικής, το οποίο το 2015 οδήγησε στην αφαίρεση του αγάλματος του Cecil Rhodes. Αυτό πυροδότησε την έναρξη μιας μαζικής κινητοποίησης σχετικά με τον αποικισμό στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ερευνήστε την εκστρατεία του κινήματος Rhodes Must Fall, κάνοντας αναζήτηση σε ιστότοπους, μέσα κοινωνικής δικτύωσης και κανάλια βίντεο. Απαντήστε στις εξής ερωτήσεις:

- Ποιος ήταν ο Cecil Rhodes και γιατί αμφισβητήθηκε το άγαλμά του;
- Τι νόημα αποδόθηκε σε αυτό το άγαλμα και γιατί ήταν σημαντικό να αφαιρεθεί;
- Ποι@ ξεκίνησε και συμμετείχε σε αυτήν την καμπάνια;
- Ποια κριτική και ποιες απαιτήσεις διατύπωσαν;
- Ποια ήταν η κληρονομιά της και πώς το σύνθημά τους είχε απήχηση και σε άλλα μέρη;

ΒΗΜΑ 2

Διαβάστε το άρθρο [«Επαναληπτικές ιστορίες: εντοπισμός αφηγήσεων μαύρης αντίστασης και λευκών δικαιωμάτων»](#) από τους Cathy Bergin και Anita Rupprecht (εάν δεν έχετε πρόσβαση [ελάτε σε επαφή](#) μαζί μας να σας το αποστείλουμε). Χαρτογραφήστε την αποικιακή και αντι-αποικιακή κληρονομιά του στο δικό σας πανεπιστήμιο, ιδρύματα ή τους χώρους που κατοικείτε (Δείτε [αυτό το παράδειγμα](#) στο Μπράιτον της Αγγλίας):

- Προσδιορίστε την αποικιακή κληρονομιά των εκπαιδευτικών χώρων στους οποίους βρίσκεστε: από που πήραν τα κτίρια το όνομά τους, ποιοι ήταν οι δωρητές, ποιοί διδάσκουν και διεξάγουν έρευνα στο πανεπιστήμιο σας, ποιοι είναι οι κύριοι συγγραφείς που έβαλαν οι καθηγητές σας στη διδακτέα ύλη.
- Δημιουργήστε μια «εναλλακτική περιήγηση» για να επισημάνετε την κληρονομιά των πανεπιστημιακών δωρητών και μελετητών, καθώς και ιστορίες αγώνων, αντιπαραθέσεων και αυτοοργάνωσης.
- Εναλλακτικά, δημιουργήστε έναν αντί-χάρτη (όχι απαραίτητα απεικονιστικό) των κύριων αποικιακών σχέσεων και των αντι-αποικιακών αγώνων που υπάρχουν στο πανεπιστήμιό σας.

ΒΗΜΑ 4

Κάντε μία αντιστοίχιση των μορφών γνώσης που κυριαρχούν στο Πανεπιστήμιό σας. Ποια τμήματα; Ποιος διδάσκει;

Σχεδιάστε μια εναλλακτική λίστα βιβλιογραφίας και αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών στη δική σας πειθαρχία. Δείτε τα υπάρχοντα υλικά και πόρους στην βιβλιογραφία της εργαλειοθήκης αλλά και στην [ιστοσελίδα του BRIDGES](#).

Αυτό το μάθημα είναι μέρος της εργαλειοθήκης του προγράμματος BRIDGES, ένα σύνολο εργαλείων και στρατηγικών για την αντιμετώπιση των αποκλεισμών στα προγράμματα σπουδών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η εργαλειοθήκη έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του προγράμματος **BRIDGES Building Inclusive Societies: Diversifying Knowledge and Tackling Discrimination through Civil Society Participation in Universities**, του οποίου η ομάδα εργασίας περιλαμβάνει:

- Universitat Autònoma de Barcelona (Ισπανία)
- Sindihogar. Sindicato independiente de Trabajadoras del Hogar y los Cuidados (Ισπανία)
- Justus-Liebig-Universitaet Giessen (Γερμανία)
- an.ge.kommen e.V. (Γερμανία)
- Feminist Autonomous Centre for Research (Ελλάδα)
- Za'atar (Ελλάδα)
- Office of Displaced Designers. Prism the Gift Fund (Ηνωμένο Βασίλειο)
- University of Brighton (Ηνωμένο Βασίλειο)

Συνεργάτες

Catalina Álvarez, Blanca Callén, Marisela Montenegro, Francina Planas, Álvaro Ramírez and Sandra Tejada (Universitat Autònoma de Barcelona)

Marelia Armas, Eugenia D'Ermoggine, Norma Falconi, Lisette Fernández and Karina Fulladosa (Sindillar-Sindihogar. Sindicato independiente de Trabajadoras del Hogar y los Cuidados)

María Cárdenas, Sebastián Garbe, Encarnación Gutiérrez and Douglas Neander Sambati (Justus-Liebig-Universitaet Giessen)

Emilia Carnetto (an.ge.kommen e.V.)

Anna Carastathis, Aila Spathopoulou and Myrto Tsilimpounidi (Feminist Autonomous Centre for Research)

Marleno Nika, Marina Liakis and Aude Sathoud (Za'atar)

Shareen Elnaschie and Lazaros Kouzelis (Office of Displaced Designers. Prism the Gift Fund)

Deanna Dadusc (University of Brighton)

Βιβλιογραφική αναφορά: BRIDGES Project (2020) Bridges Toolkit.

Διαθέσιμο διαδικτυακά: <https://buildingbridges.space/about-toolkit/>

Bridges Toolkit by the BRIDGES Consortium is licensed under a [Creative Commons Reconocimiento-NoComercial 4.0 Internacional License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).